

Hermann Lembke

**Programma Quo Ad Resurgentis Christi Solennia, pie devoteq[ue] obeunda,
Omnium ordinum Cives Academici serio studioseq[ue] invitantur : [P. P. Sub
Sigillo Rectoratus ... cl I cLIIIX.]**

Rostochii: Kilius, [1658]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn735631646>

Druck Freier Zugang

63

PROGRAMMA
QUO
AD
RESURGENTIS
CHRISTI

Solennia, piè devotèq;
obcunda,

Omnium ordinum Cives Academici
seriò studiosèq; invitantur.

PROPOSITUM
RECTORE ACADEMIÆ
HERMANNO Lemben/
J. U. D. ac Codicis Professore.

ROSTOCHII,
Typis Hæredum NICOLAI KILII, Acad. Typ.

Fertullianus, Latinae sive occidentalis Ecclesiae Doctorum, quorum quidem scripta ad nostram servata sunt aetate usque, antiquissimus, librum, quem de Resurrectione carnis scripsit, his rectissime orditur verbis: **FIDUCIA CHRISTIANORUM, RESURRECTIO MORTUORUM.** Nisi enim sanctorum aliqua restitutio foret, quae beatiorum melioremque, quam hodierna est, vitam polliceretur, homine Christiano nihil esset profecto infelicius; frustranea etiam sit vitae ad legis divinae normam conformatio, & in sincere fidei confessione, Martyrum admirabilis constantia; cruciatuum & tormentorum, & crudelium suppliciorum tolerantia, vana item esset in **CHRISTO** ejusque morte & merito fiducia. Ex te itaque & vero Apostolus I. Cor. XV, 19. *Si in hac solum vita speramus in Christum, miserrimum sumus mortalium.* Et S. Epiphanius in Ancorat. num. XCI. *In hac (carnis nostrae resurrectione) omnis thesaurus, & sanamentis firmamentum, ac boni omnis officii spes est collocata.* Graeca ita habent: *Ἐν ἡμῶν (ἀναστάσεως τῆς ἡμετέρας σαρκὸς) πᾶς ὁ θησαυρὸς, καὶ κρητὶς παντὸς σωφρονισμοῦ λογισμῶν, καὶ πάσης ἀγαθοεργίας ἐλπίς Διόκει.* Gemina his S. Cyrillus Hierosolymorum archiepiscopus Catechesi illuminandorum XIII. initio: *Ἡ ἀγαθοεργίας ἢ ἀναστάσεως ἐλπίς &c.* Radix bonae operationis est spes resurrectionis: expectatio enim retributionis incitat mentem ad bonum operandum, promptiorque fit omnis operarius ad perficiendos labores, si praemium laborum praeviderit.

Qui

Qui verò sine premio laborant, iis & anima & corpus concidit.
Hinc Jobus, quum in maximis constitueretur ærumnis
ac calamitatibus, certa resurrectionis spe & fide sese
erigit, confessionemque suam posteritati relinquit, hi-
s obfignatam verbis: *confecti sunt* (præ nimio desi-
derio) *renes mei in sinu meo.* Verumenimverò
ista Christianorum fiducia, id spei fundamentum,
hoc religionis Christianæ mysterium, Dæmonis ver-
futiâ, Hæreticorumque, ab eo Patre satorum, malitiâ,
nimiooperè infestatum semper fuit. *Ἀντιλέγουσιν ἄλλοις, ἀπι-
στῶσι Σαμαρεῖ,* *Ἀλοῦνται ἀρεβυδοῖ,* ait Cyrill. loco sup. cit.
Contradicunt Græci, non credunt Samaritæ, elevant Hæretici.
Enimverò non tantum Gentiles extra Ecclesiam, & apud
Judæos Sadducæi (quos in omnibus ferè secuti Samari-
tani; undè fit, ut multi hos cum illis misceant) sed
etiam in ipsâ Ecclesiâ Christianâ plurimi variis Resurre-
ctionem modis oppugnaverunt. Hymenæus & Phile-
tus dixerunt, resurrectionē jam factam esse, II. Tim. II, 18.
propriam negantes, & figuratam solum, quæ in poeniten-
tiâ & conversione ad DEUM consistit, & prima cætero-
quin appellari in Sacris fœvit, concedentes. In Corin-
thiacâ quoque Ecclesiâ jam Pauli tempore reperire fuit,
qui dicerent; *non esse futuram mortuorum resurrectionem,*
contra quos ex professo agit, disputaque I. Cor. XV, 12.
seqq. Hos alii magno numero secuti sunt, ita ut in pri-
mitivâ Ecclesiâ vix Hæreticos invenias, qui non in hunc
fidei articulum, tanquam offensionis lapidem, impege-
rint; veluti expressè nominare est Simonianos, Satur-
nianos, Basilidianos, Carpocratianos, Gnosticos, Va-
lentinianos, Ophitas, Cajanos, Sethianos, Archonticos,
Cerdonianos, Marcionitas, Lucianos, Apellis & Severi
discipulos, Origenianos, Seleucianos vel Hermianos,
Manichæos, Hierachitas & cæteros, quorum omnium
cata-

catalogum texere nimis longum foret; videriq; possunt
 Irenæus adversus hæreses. Tertullianus de præscriptio-
 nibus, Epiphanius Panario & Ancorato. Augustinus ad
 Quodvultd. Philastrius Brixienfis, & Joan. Damascenus
 de hæresib. Theodoretus de hæreticis fabulis. Harme-
 nopulus de Sectis, & alii. Quidnam Avorum memo-
 riâ circa præsens negocium delirârunt, quàmq; monstro-
 sas in Ecclesiam sententias ex orco reduxerint Anaba-
 ptistæ, Svvenckfeldiani, Weigeliani, & Photiniani, id
 verò notius est, quàm ut memorari indigeat. Cœterum
 & hi, & quos supra nominabamus, omnes singuliq; *pro-*
pinqui Sadduceorum, & Sadducei Christianorum, uti Tertul-
 liano appositè appellantur, resq; òsum ferant: quale olim
 haud injuriâ majores ipsorum tulerunt: *πλανᾷ δὲ μὴ εἰδόν-*
τες τὴν δύναμιν ἑ θεῶν, μὴδὲ τὰς γραφάς; Matth. XXI, 29.
Erratis, neq; scientes potentiam DEI, per quam fiunt sc. quæ
 alioquin nulla potentia fieri possent; *neq; Scripturas*, qui-
 bus nimirum Deus fallere nescius resurrectionem prædi-
 xit & promisit. Ipse, qui ita Sadducæis repoluerat,
adversum eosdem ex verbis DEI ad Moſen factis, myste-
rium probat & demonstrat, ubi ad objectionem & argu-
 mentum ab absurdo desumptum, his respondet verbis:
Filii hujus seculi ducunt uxores, & nuptum dantur; qui verò
digni habiti fuerint, qui seculum illud consequantur, & resur-
rectionem ex mortuis, neq; ducunt uxores, neq; nuptum dantur.
 Hæc ad objectionem Adversariorum DOMINUS. Arg.
 pro resurrectione his subjungit verbis: De resurrectione
 non legistis, quod vobis dictum est à DEO dicente:
 Ego sum DEus Abraham, DEus Isaac, & DEus Jacob.
 DEus autem non est Deus mortuorum, sed viventium.
 Cujus argumenti vim & *κρίσειν* quàm jam alii dudum
 egregiè monstrarint, clarissimèq; deduxerint, nos qui-
 dem

dem operæ parcimus, saltimq; id innuimus, locum à Do-
mino Matth. XXII. Marc. XII. & Luc. XX. allegatum,
extare in Exod. III, 6. quem ipsum Manassch ben Israël
suo de Resurrectione mortuorū lib. ubi ex XXIV. V. T.
locis, ut ait lib. I. cap. 3. in fine, eam ostensum it, non ad-
duxit, sed consultò (fortè quod nimio in Messiam odio
teneretur) omisit. Luculentum & insigne præterea id
quoque est testimonium, quod apud Dan. XII, 2. visitur.
*Multi qui dormiunt in terra pulbere, evigilabunt, hi in vitam
aeternam; illi verò ad opprobrium & contemptum aeternum.* Nam
verba hæc non loqui de liberatione ex temporali aliquo
periculo aut infelicitate, docet ipse Magister Christus
Joh. V, v. 28, 29; ubi paullulū immutato sermone ait:
Venit hora, in qua omnes (hæc particula explicat rō *Multi*,
quod est apud Daniele; ostenditq; non ad prædicati
illud distributionem, sed subjecti determinationem re-
ferendum) *qui in monumentis sunt, audient vocem Filii homi-
nis; & procedent, qui bona fecerunt, in resurrectionem vita,
qui verò mala egerunt, in resurrectionem judicii.* Hæc enim
Christi verba, iis, quæ apud Dan. leguntur, gemina esse,
ipsi etiam Augustino lib. XX, de Civit. Dei, cap. XXIII.
egregiè monitum observatumq; est. Porro non minus
manifesta & illustria verba illa JOBI sunt, quæ de mor-
tali hac vitâ, & in feliciorē statum restitutione prope-
modum desperabundus protulit cap. XIX, & ex versio-
ne Joan. Coccei, quæ ad Ebræam veritatem maximè no-
bis quidem accedere videtur. ita habent: *Sanè ego novi,
quòd vindex meus vivit, & postremus super pulverem stabit. Et
postquam cutis mea destruxerint hoc, (ulcera sc. & sanies, &
post mortem vermes) etiam ex carpe me à videbo DEUM,
quem ego videbo mihi, & oculi mei viderunt* (rectius fortè
illud quidem per futurum: *oculi mei videbunt*) *& non alius:*
Græca

Græca versio, quæ pro LXX. hodiè venditatur, ab Ebræi textus sensibus multū recedit, factumq; indè sine dubio est, quòd pauci ex Græcis Patribus illa de resurrectione à mortuis acceperint, sed pleriq; de corporis, ulceribus laceri, restitutione in integrum, meliori que ad eò valetudine, explicârunt. Cyrillus tamen, loco semel iterumq; supra allegato, i. e. catechesi *Κατὰ τὴν ἑβραϊκὴν* XIX. de resurrectionis fide, à Jobo creditâ, intelligit. E Latinis Hieronymus, Ebræi Idiomatis, si quisquam eo tempore alius, peritissimus, Epist. 61. ad Pammach. de errorib. Joannis Hierosolymitani: *Quid hæc prophetiâ, inquit, manifestius? Nullus tam aperte post Christum, quam iste ante Christum, de resurrectione loquitur.* Quæ sententia fortè etiã sanctissimum doctissimumq; Patrem commovit, uti aliquantò liberiùs verteret, quàm fons aut ipsa SPIRITUS lingua pateretur. In Novo Testamento quæ in hanc rem visere dicta aut testimonia est, ad eò clara sunt, ut ipsis solis radiis scripta esse videantur. Exponuntur ibi etiã multæ Resurrectionis circumstantiæ, conditionesque ac qualitates resuscitatorum corporum indicantur. Consulatur, quam antè memorabamus, habita DOMINI cum Sadducæis disputatio, ad eantur que loci Joh. V, 28. VI. 39. & 40. XI, 24. Luc. XIV, 14. Act. XVII, 18. XXIII, 6. XXIV, 15. Philipp. III, 21. I. Thets. IV, 14. II. Timoth. II, 18. In I. ad Corinth. XV. hoc amplius agit Apostolus, ut certis invictisq; *mysterium* argumentis demonstraret, nostramque inter alia Christianorum seu fidelium resurrectionem, cum SERVATORIS in vitam reditu ac resuscitatione jungat, sive ex ista potiùs illam derivet. v. 13. *Si mortui non suscitantur, Christus quoq; non est suscitatus.* It. v. 20. *Nunc autem Christus suscitatus est ex mortuis, & primitiæ eorum, qui obdormiverunt, factus.*

factus. Enimverò capitis & membrorum conjunctio & mira est cõformitas. Igitur tueri vitam hæc non poterūt, si illud perpetuæ mancipatum morti est, aut non manebunt etiam in sepulchris ista, si illud à mortuis resurrexit. Si credimus (est in I. Thes. IV, 14.) Jesum mortuum esse, & resurrexisse, ita etiam Deus eos, qui obdormiverunt in JESU, adducet cum eo. Pulchrè appositèq; Augustinus: Quia resurrexit caput vestrum, hoc sperate membra, quod credidistis in capite. Proverbium est antiquum & verum: Ubi caput, ibi & cætera membra. Resurgent itaq; corpora nostra, & eadem quidem numero, quæ ceciderant. Quod si enim his alia substituerentur, aut quæ fuerant antè, tota in Spiritus de- in mutarentur, (uti Fanaticorum, quos supra bonam partem recensuimus, habet sententia) non propria dicenda sanè resurrectio, sed μεταμύχως potius quædam foret; manifestissimèq; implicaret; Resurrectionem carnis asferere, & tamen ejusdem numero carnis restitutionem negatum ire. Rectè Joan. Damascenus lib. IV. orth. fid. cap. 28. Αὐτὸ τὸ σῶμα τὸ φθιρόμενον καὶ ἀγλυόμενον, αὐτὸ ἀναστήσει ἄφθαρτον. Idem Corpus, quod corrumpitur & dissolvitur, idem resurget incorruptibile. Ecce quàm denuò hic etiam membris suis præerit CAPUT CHRISTUS! Sanè enim idem illud, quod in cruce pependerit corpus, quod fossam clavibus, insignitumq; non uno vulnere erat, de tumulo retulit, uti viam aperiret, quâ & nos his ipsis corporibus nostris erumperemus olim, ac in æternam vitam, ejus secuti vestigia, penetraremus. Cæterùm rem ulterius deducere verat chartæ angustia. Hodie RESURGENTIS, nostræq; resurrectionis Auctoris CHRISTI repetitur celebraturq; memoria. Festum est solenne, & quo nullum temerè majus est sanctiusq; aliud; ut à quo salus, fides, & justificatio nostra dependeat, Rom. IV, 25.
Nostra

v

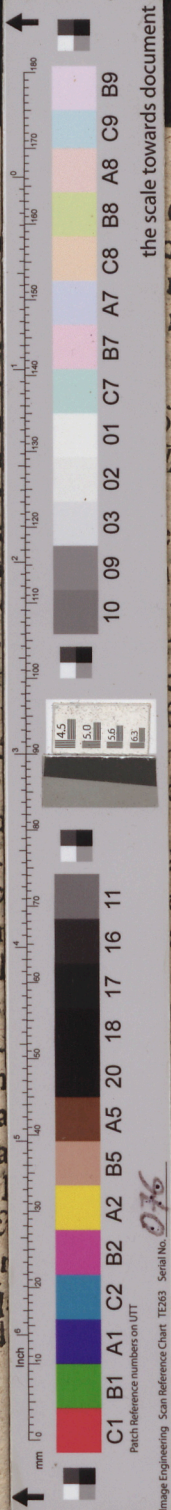
Nostrarum itaque partium, CIVES ACADEMICI, fuerit, rite decen-
terque obire. *Festum celebremus* (est in I. ad Cor. V, 8.) *non in fermento veteri, nec in fermento malitiæ & versutiæ, sed in panibus fermento carrentibus, h. e. sinceritate & fide.* Nimirum vult Apostolus vere à nobis, qui Christiani ut perhibemur, ita esse debemus, præstari, quod in Pasche ceremoniis per umbram & figuram indicabatur: ut, sicut illis mactato agno, nefas erat, ullum fermentum domi habere, à quo etiam, novo quodam vitæ genere, totos septem dies abstinabant; ita nos hodie CHRISTI sacrificii, semel peracti, participes redditi, totam vitam in iustitiâ & integritate consumamus. Id autem fieri minime potest, si fermentum domi nostræ inveniatur, i. e. nisi & ipsi studeamus vitæ morumque innocentie, & contra omne impurum, criminofam ac damnabile facessere à nobis iubeamus. Hæc igitur duo à nobis quoque requiruntur hoc maxime festivo tempore, ejusdemque occasione, totâ vitâ: Unum ut omnem impietatem abnegemus, omnem nequitie & malitiæ turpitudinem rejiciamus; alterum, ut veritatem doctrinæ sectemur, & Redemptoris nostri, in veritate & sinceritate ambulantis, vestigia prout adoremus, & sine ullâ tergiversatione sequamur. Qui quidem ipse mortuus & sepulchro conditus est, secundum Scripturas; verum tertiâ die in vitam revocatus, *mortui deinceps non est obnoxius: ita & nos per baptismum sepulti sumus cum Christo in mortem, ut, veluti is à morte excitatus est per gloriam Patris, pariter ipsi etiam à somno seu veterno, imò à morte vitiorum experrecti, in novitate vitæ ambulemus.* Rom. VI. Neque enim certe resurget in nobis novus homo, nisi vetus moriatur; non prodibit Spiritus novitas, nisi mortua sepeliatur prius carnis veteris. FELIX igitur, qui partem habet in RESURRECTIONE PRIMA; in eum MORS SECUNDA nihil sibi arrogatura est imperii.

P. P. Sub Sigillo Rectoratus, ipsa PASCHATOS FERIA I, h. e. III. Eid. April. Anno recuperatæ gratiæ clō 16 cLIX.

factus. Enimverò capitis & membro
mira est cōformitas. Igitur tueri vitan
si illud perpetuæ mancipatum morti e
bunt etiam in sepulchris ista, si illud à
Si credimus (est in I. Thes. IV, 14.) *Jesu*
resurrexisse, ita etiam Deus eos, qui obdor
adducet cum eo. Pulchrè appositèq; Au
surrexit caput dextrum, hoc sperate membra
capite. Proverbium est antiquum & verum
cœtera membra. Resurgent itaq; corpora
quidem numero, quæ ceciderant: Quæ
substituerentur, aut quæ fuerant antè, t
in mutarentur, (uti Fanaticorum, quos
tem recensuimus, habet sententia) non
sanè resurrectio, sed μετεμψύχωσις potius
manifestissimèq; implicaret; Resurrec
ferere, & tamen ejusdem numero car
negatum ire. Rectè Joan. Damascenu
cap. 28. Αὐτὸ τὸ σῶμα τὸ φθιρόμενον ἢ ἀφ
στὰς ἀφθάρτου. Idem Corpus, quod corrup
idem resurget incorruptibile. Ecce quàm
membris suis præterit CAPUT CHR
nam idem illud, quod in cruce pependit
fossam clavis, insignitumq; non uno vi
mulo retulit, uti viam aperiret, quâ & n
ribus nostris erumperemus olim, ac in a
ejus secuti vestigia, penetraremus. Ca
rius deducere vetat chartæ angustia.
GENTIS, nostræq; resurrectionis Auc
repetitur celebraturq; memoria. Festum
quo nullum temerè majus est sanctiusq;
salus, fides, & justificatio nostra depend

the scale towards document

ctio &
oterūt,
mane-
rrexit.
esse, &
JESU,
uiare.
istis in
, ibi &
adem
is alia
us de-
m par-
cenda
foret;
is af-
onem
h. fid,
vassu-
vitur,
etiam
ne e-
quod
de tu-
orpo-
am,
ulte-
UR-
STI
e, &
quo
7,25
ltra-